

Made in Europe: technologie pro bezemisní ekonomiku mají být udržitelnější a výroba přímo v Evropě má zajistit materiálovou bezpečnost

Praha 17. března 2023 - Evropská komise včera představila dva zásadní legislativní akty, které mají zabezpečit dodávky surovin důležitých pro naplnění unijních cílů v dekarbonizaci, a také zajistí transformaci průmyslu směrem k vyšší udržitelnosti a konkurenceschopnosti. Svaz moderní energetiky a Asociace pro akumulaci AKU-BAT CZ vítají tyto evropské impulsy, neboť vedle konkrétních kroků pro zajištění bezuhlíkové ekonomiky posilují také surovinovou a technologickou nezávislost v klíčových oborech jako je výroba solárních panelů, baterií nebo větrných turbín.

Jedná se konkrétně o [Net-Zero Industry Act \(NZIA\)](#) a [The Critical Raw Materials Act \(CRMA\)](#). Přelomová legislativa přichází právě ve chvíli, kdy od laické i odborné veřejnosti stále hlasitěji zaznívá varování před příliš vysokou závislostí na několika málo dodavatelích klíčových surovin a potenciálním zaostáváním evropského průmyslu za trendy v ostatních částech světa. Práci Evropské komise musí ještě potvrdit Evropský parlament a Rada Evropské unie.

Nová legislativa NZIA přináší balíček nástrojů, které posílí konkurenceschopnost evropského byznysu, přilákají investice do uhlíkově neutrálního průmyslu a posílí zelené technologické inovace. Díky tomu NZIA zvýší soběstačnost Evropy v technologiích klíčových pro dosažení uhlíkové neutrality do roku 2050. Jde zejména o posílení domácí výroby tepelných čerpadel, větrných elektráren, fotovoltaických a fototermických panelů nebo technologií pro výrobu zeleného vodíku, geotermální energie a zachytávání uhlíku z atmosféry. Cílem Evropské komise je do roku 2030 pokrýt 40 % roční evropské poptávky po těchto zelených technologiích domácí produkcí. Evropská komise má zároveň za cíl v roce 2030 ukládat do strategických úložišť 50 megatun oxidu uhličitého ročně.

„Zajištění vlastní produkce klíčových technologií pro dekarbonizaci, jako je výroba solárních panelů, větrných turbín, baterií nebo tepelných čerpadel je dalším rozměrem energetické bezpečnosti Evropy. Podpoří také zachování pracovních míst i využití patentů pro nová řešení přímo v Evropě,“ vítá klíčovou evropskou strategii Martin Sedlák, programový ředitel Svazu moderní energetiky.

„Pokud ale má být evropská domácí produkce zelených technologií konkurenceschopná, průmysl bude potřebovat dostatek levné čisté energie. Tu zajistí kontrakty na bázi dlouhodobých smluv o dodávkách energie (PPA - Power Purchase Agreement) a dvoustranné rozdílové kontrakty (CfD – Contract for Difference) z nových projektů obnovitelných zdrojů,“ dodává k legislativě Martin Sedlák s tím, že nová pravidla ale zároveň nesmí blokovat přístup k levným technologiím.

Důležitým bodem předložené legislativy je zjednodušení povolovacích a administrativních procesů, spojených s investicemi do zelených technologií. Takzvané Strategické projekty pro uhlíkovou neutralitu (Net-Zero Strategic Projects) budou nově podléhat kratším povolovacím lhůtám. Důležitá je také podpora domácí produkce zeleného vodíku prostřednictvím Evropské vodíkové banky a také důraz na vzdělávání pracovníků v zelených odvětvích.

Další součástí nové legislativy je i požadavek, aby se evropští těžaři ropy a plynu podíleli na nákladech spojených se zachytáváním uhlíku. Díky tomu bude tato technologie konečně ekonomicky udržitelná.

Hodnota evropského ekosystému uhlíkově neutrálních technologií se podle Evropské komise mezi lety 2020 a 2021 zdvojnásobila a dosáhla 100 miliard eur. Globální trh s těmito technologiemi má v roce 2030 dosáhnout hodnoty 600 miliard eur.

Česká stopa pro bezuhlíkovou budoucnost

Vlna úspory drahého plynu dala již v roce 2021 zásadní impuls v oblasti instalací tepelných čerpadel. [Podle Evropské asociace tepelných čerpadel](#) vytvořil EU trh s tepelnými čerpadly v roce 2022 nový rekord s přibližně 3 miliony prodaných kusů. Český trh s výrobci jako Acond, Panasonic nebo Daikin umí uspokojit poptávku na domácím trhu a dodávají i do dalších zemí EU.

Podobnou příležitostí je také výroba baterií. Pro Česko představuje projekt gigafactory velkou příležitost, která může zásadním způsobem pozitivně ovlivnit celou ekonomiku. V krátkém horizontu by u nás mohly vzniknout až 2 továrny na výrobu baterií. „Díky jedné továrně o produkční kapacitě 40 GWh by vzniklo zhruba 6 tisíc pracovních míst. Samotný provoz gigafactory by ve výrobě a navazujících dodavatelských firmách vytvořil dalších zhruba 33 tisíc nových pracovních míst. Provoz gigafactory by zvedl český HDP celkem o 172,1 mld. korun,“ připomíná přínosy výroby baterií Martin Sedlák s odkazem [na studii Deloitte](#) vypracovanou pro Svaz moderní energetiky v roce 2021.

Evropa posílí i svou surovinovou bezpečnost

Další navržená legislativa CRMA dá Evropě klíčové nástroje pro zabezpečení dodávek vzácných surovin nezbytných pro dekarbonizaci unijní energetiky a ekonomiky. Návrh řeší zejména dodávky kovů vzácných zemin, které jsou důležité pro výrobu permanentních magnetů ve větrných elektrárnách, dále lithia, kobaltu a niklu nutných pro výrobu baterií, a legislativa nezapomíná ani na křemík nezbytný pro výrobu polovodičů.

„Zabezpečení dodávek vzácných surovin do Evropy je naprosto klíčové pro zvládnutí zelené transformace. Podle odhadů Evropské unie se poptávka po lithiu zvýší dvanáctkrát do roku 2030 a dokonce jednadvacetkrát do roku 2050. Poptávka po kovech vzácných zemin se do roku 2030 zvýší pět až šestkrát, do roku 2050 pak šest až sedmkrát. Být v takové situaci závislí v dodávkách na jedné či několika málo zemích světa je extrémně rizikové, jak ostatně ukázala i válka na Ukrajině. Evropská strategie pro surovinovou bezpečnost přichází právě včas,“ komentuje rozhodnutí Evropské komise Martin Sedlák.

Dostatek surovin Evropa zajistí kombinací několika kroků:

- diverzifikace zemí, ze kterých Evropa dováží vzácné suroviny: Z jedné mimounijní země by podle návrhu komise nemělo pocházet více než 65 % roční spotřeby konkrétního klíčového materiálu
- navýšení recyklace vzácných surovin: členské státy budou muset výrazně zvýšit úsilí v druhotném využívání vzácných surovin, zejména co se týče permanentních magnetů a navýšit podíl recyklovaných materiálů v produkci. Členské státy se budou muset zaměřit také na dodatečnou extrakci vzácných surovin z těžebních a jiných odpadů
- budování strategických projektů ve třetích zemích: EU chce svou surovinovou bezpečnost zajistit také investicemi v částech světa, které disponují vzácnými surovinami, ale chybí jim kapitál či infrastruktura k těžbě. Evropská komise chce ale

zároveň zabezpečit, že při těžbě ve třetích zemích nebude docházet k porušování lidských a pracovních práv, a že těžba bude vedena šetrným a udržitelným způsobem

„Vysoká závislost Evropy na surovinách pro výrobu baterií či například solárních panelů, i na dovozu samotných technologií z několika málo částí světa je neblahou realitou. Byl by sice nesmysl kvůli tomu zpomalit probíhající energetickou transformaci, ale oči před tím rovněž nesmíme zavírat. A právě The Critical Raw Materials Act má být odpovědí. EU nikdy nebude plně soběstačná v dodávkách těchto surovin, ale skrze diverzifikaci obchodních partnerů, zvyšování stability mezinárodního obchodu a zajištění udržitelnosti těžby výrazně snížíme závislost na několika málo zemích, které jsou navíc mnohdy geopoliticky potenciálně nestabilním partnerem,” říká Jan Fousek, výkonný ředitel Asociace pro akumulaci energie AKU-BAT CZ.

„Zároveň oceňujeme, že dokument kromě posílení soběstačnosti ve strategických surovinách klade důraz i na přesun know-how v tomto strategicky klíčovém odvětví do Evropy. Právě věda, výzkum, inovace či např. technické zvládnutí recyklace, druhotného využití baterií či materiálů ze solárních panelů vytváří ekonomiku s přidanou hodnotou,“ dodává Jan Fousek.

Svaz moderní energetiky sdružuje nejvýznamnější oborové asociace moderní energetiky i klíčová výzkumná univerzitní centra. Díky průřezovému zastoupení expertů umí Svaz nabídnout ucelený pohled na možnosti rozvíjejícího se oboru nové nízkouhlíkové energetiky. Svaz má za cíl proaktivně vstupovat do české i evropské debaty o možnostech proměny energetiky. Zároveň přináší klíčové impulsy, které zajistí přední pozici ČR v oblasti vývoje a výroby progresivních technologií. Právě k příležitostem, které se v oblasti přechodu na nízkouhlíkovou energetiku otevírají, chce v Česku vést širokou diskuzi zaměřenou na prosazení opatření, které podpoří samovýrobu elektřiny, rozvoj akumulace energie, posílí možnosti společné výroby elektřiny a tepla, implementaci chytrých sítí, elektromobility nebo nových prvků v rámci energetického trhu přicházejících s digitalizací. Více informací na www.modernienergetika.cz.

AKU-BAT CZ, z.s. je asociace sdružující nejvýznamnější subjekty aktivní v oblasti akumulace energie. Jejimi členy jsou nadnárodní energetické firmy, mezinárodní i tuzemští výrobci baterií, nejvýznamnější hráči na poli obnovitelných zdrojů energie, banky, průmyslové podniky, energetické poradenské společnosti, právní firmy a výzkumné instituce. Cílem AKU-BAT CZ je prosazovat podmínky pro rozvoj elektrické energie z baterií. Jako vůbec první asociace svého druhu v České republice chceme svou činností přispět k vnímání energie z baterií jako plnohodnotného zdroje a širší integraci bateriových systémů do elektrické rozvodné sítě. Více na www.akubat-asociace.cz.

Kontakty:

Ondřej Novák
Tiskový mluvčí Svazu moderní energetiky
+ 420 722 901 138
ondrej.novak@modernienergetika.cz

Martin Sedlák
Programový ředitel Svazu moderní energetiky
+ 420 737 128 471
martin.sedlak@modernienergetika.cz